

Dosarul nr. 1ra-2087/19

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

judecând, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, în cauza penală în privința lui

Botoșneanu Sava Xxxxx, născut la
xx.xx.xxxx, originar și domiciliat Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 12.12.2018 - 28.03.2019;

Instanța de apel: 15.05.2019 - 18.06.2019;

Instanța de recurs: 18.09.2019 - 22.10.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 28 martie 2019, a fost încetat procesul penal pornit în privința lui Botoșneanu Sava în baza art. 155 Cod penal și în temeiul art. 109 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Botoșneanu Sava a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal și cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 6 (șase) luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 alin. (2) Cod penal, executarea condamnării aplicate sub formă de închisoare s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani.

Prin aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1), (3) Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin cumul total al pedepselor aplicate prin actuala sentință dar și prin sentința Judecătoriei Hîncești din 13 octombrie 2016, lui Botoșneanu Sava i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani 6 (șase) luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, fiind suspendată condiționat executarea acesteia pe o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani.

În conformitate cu prevederile art. 103 Cod penal, în privința lui Botoșeanu Sava s-a aplicat măsura de constrângere cu caracter medical sub formă de tratament medical forțat împotriva alcoolismului, într-o instituție cu regim special.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, la 31 martie 2017, aproximativ la orele 13:30, în s. Negrea, r-nul Hîncești, în drum, în apropierea gardului gospodăriei lui Cerlincă Victor, Botoșeanu Sava intenționat a îndreptat o armă de vânătoare în direcția ultimului și l-a amenințat cu omor, astfel, însuflându-i temerea de a realiza această amenințare.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art. 155 Cod penal, după indicii calificativi *amenințarea cu omor, ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății*.

Tot el, nedeținând permis de conducere, încălcând prevederile art. 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutier, conștientizând faptul că pe parcursul zilei a consumat alcool și se afla în stare de ebrietate, la 30 septembrie 2018, ora 17:10 în s. Sofia, r-nul Hîncești, conducând motocicletă de model „FEKON FK 150-4G”, fără numere de înmatriculare, având o concentrație de alcool în aerul expirat de 0,51 mg/l, ceea ce conform art. 134¹² Cod penal, corespunde gradului avansat de ebrietate alcoolică.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi *conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșit de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat care nu deține permis de conducere*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia din cauza blândeții pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, să-i fie aplicată pedeapsă de 8 (opt) luni închisoare cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 85 Cod penal, la pedeapsa aplicată prin sentința Judecătorei Hîncești din 13 octombrie 2016, lui Botoșeanu Sava să-i fie stabilită pedeapsa definitivă cu închisoare pe termen de 2 (doi) ani 6 (șase) luni, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului declarat procurorul a invocat că instanța de fond prin aplicarea unei pedepse penale cu suspendarea executării acesteia, nu a realizat scopul pedepsei penale stipulat în art. 61 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, a fost admis apelul procurorului, s-a casat sentința în partea numirii pedepsei definitive și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru

prima instanță, potrivit căreia:

lui Botoșneanu Sava, pentru cumul de infracțiuni, conform prevederilor art. 85 Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa definitivă, prin adăugarea la pedeapsa numită prin sentința Judecătorei Hîncești, sediul Central din 28 martie 2019 a părții neexecutate din pedeapsa numită prin sentința Judecătorei Hîncești din 13 octombrie 2016, sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani 6 (șase) luni, cu executare în penitenciare de tip semiînchis.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel a constatat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și just a ajuns la concluzia că Botoșneanu Sava a săvârșit infracțiunile imputate lui, aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Colegiul a considerat că vina lui Botoșneanu Sava se dovedește integral prin întreaga sistemă de probe materiale și documente anexate la dosar, cât și prin declarațiile inculpatului care a menționat că se află la evidența medicului narcolog din 2014 cu diagnoza Tulburare mentală și de comportament în urma consumului de alcool.

Totodată, instanța de apel a ținut cont de faptul că Botoșneanu Sava a săvârșit infracțiunile incriminate în perioada de probațiune de 3 ani stabilită prin sentința Judecătorei Hîncești din 13 octombrie 2016 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. a) și b) Cod penal.

Așadar, chiar dacă Botoșneanu Sava la 30.09.2018, la momentul săvârșirii infracțiunii incriminate avea antecedente penale nestinse, nu a tras concluziile respective, nu s-a corectat și reeducat și din nou a pășit pe calea infracționalității, comițând fapte prevăzute de legea penală în perioada de probațiune. Ca urmare, Colegiul a considerat necesar de a admite apelul procurorului și de a numi lui Botoșneanu Sava pedeapsă penală, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, recurs ordinar a declarat avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului, care invocând că apelul procurorului greșit a fost admis, solicită casarea totală a acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea cererii recurentul indică că instanța de apel nu a luat în considerație că Botoșneanu Sava a recunoscut vina pe deplin, se căiește sincer de cele comise, comportamentul acestuia până și după săvârșirea infracțiunii. Astfel, instanța greșit a concluzionat că prin numirea unei pedepse mai aspre inculpatului, se va atinge scopul pedepsei, or pedeapsa stabilită va avea un impact negativ față de inculpat în timpul executării pedepsei cât și după ispășirea acesteia.

5.1. Pe marginea recursului declarat, procurorul depune referință prin care solicită ca acesta să fie declarat inadmisibil ca vădit neîntemeiat.

6. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit luând în considerație prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, conchide că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.*

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul reține că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică decizia instanței de apel numai cu referire la pedeapsa aplicată acestuia, și anume excluderea prevederilor art. 90 Cod penal. Recurentul nu a invocat nici un temei pentru recurs din cele stipulate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, dar potrivit cerințelor înaintate, instanța deduce că motivele recursului respectiv se încadrează în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală care prevede că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.* Instanța de recurs consideră însă că, prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței în sensul casării deciziei instanței de apel.

Analizând temeiul respectiv, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, Colegiului consideră, că în prezenta speță acesta nu și-a găsit confirmarea, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75, Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilită conform sancțiunii articolului imputat acestuia prin rechizitoriu.

Așa cum se reține în doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de

individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Norma art. 75 Cod penal indică expres, că *persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.*

În speță, Colegiul lărgit constată că instanța de apel, stabilind pedeapsa inculpatului în raport cu fapta comisă și cu cumulul de circumstanțe, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61 și 75 Cod penal, corect a considerat că anume pedeapsă privativă de libertate va asigura și contribui la corectarea ultimului, aceasta fiind de natură să restabilească echilibrul social și să asigure realizarea scopului legii penale.

Astfel, instanța de apel a ținut cont de faptul că Botoșneanu Sava a săvârșit infracțiunile incriminate în perioada de probațiune de 3 ani stabilită prin sentința Judecătoreiei Hîncești din 13 octombrie 2016 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. a) și b) Cod penal. Ca urmare, Colegiul corect a considerat necesar de a admite apelul procurorului și de a numi inculpatului pedeapsă penală, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Tot aici, Colegiul lărgit amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor

art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

La fel, Colegiul reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă de casare a sentinței instanței de fond, care este expusă argumentat în **pct. 4.1.** din prezenta decizie.

Instanța de recurs pornind de la temeiul invocat de recurent, pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și analizându-l în raport cu textul deciziei atacate, constată că instanța de apel și-a motivat decizia conform prevederilor legislației procesual penale.

Mai mult ca atât, Colegiul lărgit menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

După cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul lărgit constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la casarea sentinței instanței de fond, or în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, iar Colegiul verificând-o în raport și cu prevederile art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a hotărârii nu a stabilit.

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie legală, întemeiată și motivată prin stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse sub formă de privațiune de libertate, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, pedeapsă care răspunde scopului de corectare și reeducare a ultimului prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind menținerea sentinței prin care în privința lui Botoșneanu Sava s-a aplicat pedeapsă neprivativă de libertate, urmând a fi declarat ca neîntemeiat.

Din aceste considerente se conchide că, de fapt în cauză nu s-a comis eroarea de

drept prevăzute în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală la care se face referință de către recurent, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în limitele legii, din care considerente se impune respingerea ca inadmisibil a recursului declarat.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, în cauza penală în privința lui *Botoșneanu Sava*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 13 noiembrie 2019.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari